



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15165/2024
08.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Јасмине Стаменковић и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници тужиоца АА из ...,,-..., чији је пуномоћник Бранислав Шокац, адвокат у ..., против туженог ЈП „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ из Петроварадина, чији су пуномоћници др Немања Алексић и Данило Драговић, адвокати у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 43/24 од 07.03.2024. године, у седници одржаној дана 08.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 43/24 од 07.03.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П. 338/23 од 21.09.2023. године, исправљеном решењем Основног суда у Сомбору П. 338/23 од 23.10.2023. године, усвојен је коначно прецизирани тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу исплати износ од 389.626,25 динара на име накнаде за коришћење сувласничког дела тужиоца на некретнинама уписаним у лист непокретности број ... К.О. ..., број ... К.О. ... и број ... К.О. ...а за период од 01.01.2018. године закључно са 31.12.2023. године са законском затезном каматом рачунајући је од подношења тужбе тј. 22.03.2023. године па до исплате. Тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 84.686,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 43/24 од 07.03.2024. године, усвојена је жалба тужене, па је пресуда Основног суда у Сомбору П 338/23 од 21.09.2023. године која је исправљена решењем Основног суда у Сомбору П 338/23 од 23.10.2023. године, преиначена и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу исплати износ од 389.626,25 динара на име накнаде за коришћење сувласничког дела тужиоца на непокретностима уписаним у листу непокретности број ..., ... и ... КО ..., за период од 01.01.2018. године закључно са 31.12.2023. године са законском

затезном каматом почев од 22.03.2023. године до исплате и обавезан је тужилац да туженом на име трошкова првостепеног поступка накнади износ од 76.609,00 динара и на име трошкова другостепеног поступка износ од 62.186,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка која је учињена у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права и предложио да Врховни суд преиначи другостепену пресуду и усвоји тужбени захтев, а туженог обавезе да тужиоцу накнади трошкове поступка.

У одговору на ревизију тужени је у целости оспорио наводе ревидента и предложио је да се ревизија одбије као неоснована.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11... 10/23, у даљем тексту ЗПП), Врховни суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити је одлука захваћена повредом из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, имајући у виду да ревидент на повреду указује паушално, без навођења конкретне одредбе Закона о парничном поступку која је била предмет повреде у поступку пред другостепеним судом.

Предмет тужбеног захтева је накнада за коришћење сувласничког дела тужиоца на непокретностима уписаним у лист непокретности број ..., ... и ... к.о. ... за период од 01.01.2018. године закључно са 31.12.2023. године, у износу од 389.626,50 динара са законском затезном каматом почев од 22.03.2023. године до исплате, на темељу одредбе члана 210, 214 и 219. Закона о облигационим односима.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда, тужилац је сувласник на парцели број ... шумско земљиште, шума 4. класе, укупне површине 72ха 81 ара 70 м2 уписане у лист непокретности број ... к.о. ... у 7039/728170 дела, а тужени корисник непокретности у својини Републике Србије, у 714092/728170 дела, на парцели број ... шумско земљиште, шума 1. класе, укупна површине 22ха 76а 86 м2, уписаној у листу непокретности број ... к.о. ... и то тужилац у 63437/910744 дела, а тужени у 783870/910744 дела и на парцели ..., шумско земљиште, шума 2. класе, укупне површине 33ха 02а 09м2, уписаних у лист непокретности број ... к.о. ... и то тужилац у 11120/330209 дела, а тужени у 307969/330209 дела. Тужилац је парцеле наследио иза своје мајке решењем о наслеђивању од 03.10.2022. године. Она је парцеле добила у својину по основу делимичног решења Агенције за реституцију од 14.10.2015. године (правноснажно дана 13.04.2017. године). Накнада за коришћење шумског земљишта за површину према висини сувласничког дела тужиоца за све три парцеле износи укупно 389.626,25 динара, за период од 01.01.2018. до 31.12.2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд у целости усваја тужбени захтев тужиоца, примењујући одредбе члана 19 и 20. став 1. и 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и одредбе члана 210. и 214. Закона о облигационим односима, са образложењем да је правноснажним решењем Агенције за реституцију од 14.10.2015. године, земљиште враћено бившем власнику, па је дотадашњи држалац, овде тужени моментом сазнања за доношење наведеног решења, постао несавестан држалац, који је наставио да користи предметно земљиште без закљученог Уговора о закупу, због чега је у обавези да исплати тужиоцу наведену накнаду.

Насупрот закључку првостепеног суда, другостепени суд, закључује да тужилац нема право да тражи накнаду за коришћење предметног земљишта, јер сходно члановима 228 и 231. Закона о парничном поступку, није у овом поступку пружио доказе да су он или његов претходник (мајка) исказали вољу да користе свој сувласнички део, нити је доказао да је обавестио туженог да је сувласник и да тражи предају у супосед нити је исказао вољу да са туженим закључи Уговор о закупу. Применом члана 38. став 2. Закона о основама својинскоправних односа и члана 14. истог Закона, у целости је одбио тужбени захтев тужиоца.

Према становишту Врховног суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Право сувласника на непокретности примарно регулише одредба члана 14. став 1. Закон о основама својинско правних односа, у којој је прописано да сувласник има право да ствар држи и да је користи заједно са осталим сувласницима, сразмерно свом делу, не повређујући права осталих сувласника.

Дакле, из одредбе члана 14. став 1. напред наведеног закона произлази да сувласник може заједно са другим сувласником користити ствар, с тим што се својим овлашћењем употребе може али не мора користити. У пасивном понашању сувласника који се не налази у државини ствари манифестује се воља да ствар не користи. Како сувласник као и власник има потпуну слободу коришћења или некоришћења ствари сувласник држалац без обзира што је сувласништво правна заједница не би био у обавези да позива другог сувласника на коришћење и да му активно нуди судржавину у ситуацији када то други сувласник не тражи.

Међутим, у конкретном случају из решења Агенције за реституцију произлази да је предметна непокретност предата у државину законским наследницима даном правноснажности решења (тачка 5. решења). Имајући то у виду, од правноснажности решења 13.04.2017. године се сматра да су тужилац, односно његов правни претходник у супоседу непокретности, па су неосновани наводи ревидента да је на туженом била обавеза да позове тужиоца да регулише међусобне имовинске односе, односно да закључе уговор о закупу. Сваки од сукорисника са правом коришћења сразмерно свом уделу има права на свакој честици непокретности и сваки од њих може од другог захтевати уређење начина коришћења, а ако такав договор не могу постићи, може захтевати деобу ствари пред надлежним судом.

Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, у одредбама члана 19, 20 и 26, регулисан је правни положај закупца у ситуацији када се земљиште врати бившем власнику у поступку реституције и могућност да дотадашњи корисник настави са коришћењем предметног земљишта уколико са бившим власником закључи уговор о закупу односно у случају да се уговор не закључи, свака страна може захтевати да суд својом одлуком уреди њихов однос. У конкретном случају тужени није купац, већ има уписано право коришћења на ствари у својини Републике Србије, па нема места примени ових законских одредби.

Претпоставка за остварење права на накнаду за коришћење сувласничког удела јесте депоседираност сувласника недржаоца, његово активно понашање усмерено на остварење припадајућег права коришћења уз противправно поступање сувласника, односно сукорисника. То у овом спору није доказано, па се видент неосновано позива на члан 26. Закона о враћању одузетог земљишта и обештећењу. Тужилац у овој парници није доказао да се након што је постао сувласник предметних непокретности и након што се сматра да је правноснажношћу решења Агенције ступио у супосед, активно понашао, тражио уређење начина коришћења ствари нити да је предузимао било какву правну радњу усмерену на остварење свог права коришћења у коме га је тужени онемогућио.

Стога, с обзиром на суштину овлашћења употребе код сувласништва и слободну вољу у коришћењу или некоришћењу ствари код суддржавине док се споразум не постигне или док се судски не одлучи о начину коришћења или деоби ствари, суддржалац на основу члана 210. став 1. Закона о облигационим односима није дужан да накнади вредност користи коју је имао од употребе.

Тужилац се није користио својим правом и није захтевао да се уреде имовински односи између сувласника и сукорисника, због чега нема право да тражи накнаду за коришћење предметног шумског земљишта, те је без утицаја навод ревидента да је туженом морало бити познато да више није једини корисник предметног земљишта, јер ни у решењу Агенције за реституцију, у оквиру тачке 5. која се тиче шумског земљишта није изречена обавеза враћања. Супротно томе, у решењу је наведено да се непокретност враћа у државину даном правноснажности решења.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци пресуде.

Како тужилац није успео у поступку по ревизији, то нема право на трошкове ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић